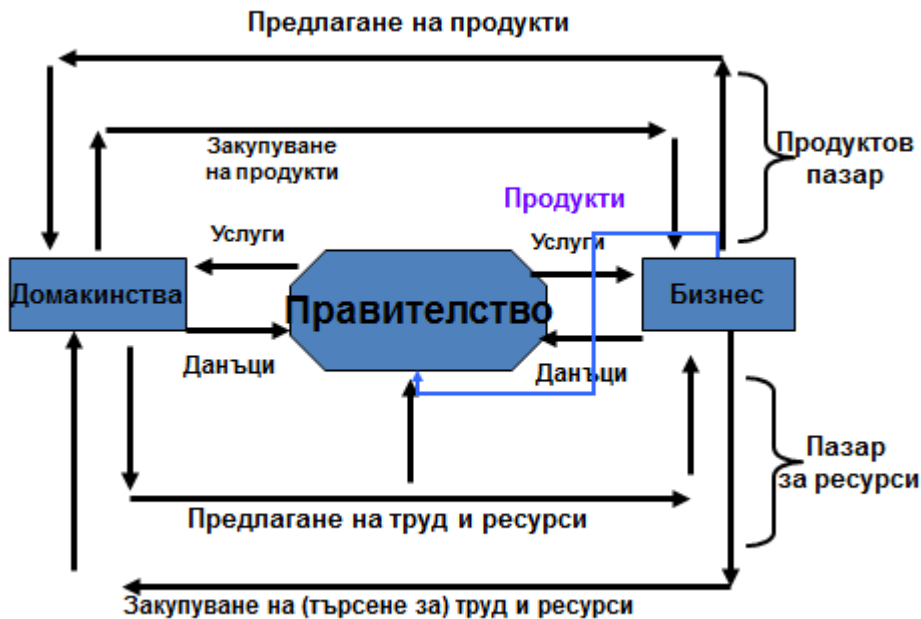

Макроикономическо равновесие
на съвкупното търсене и
съвкупното предлагане

Основни въпроси

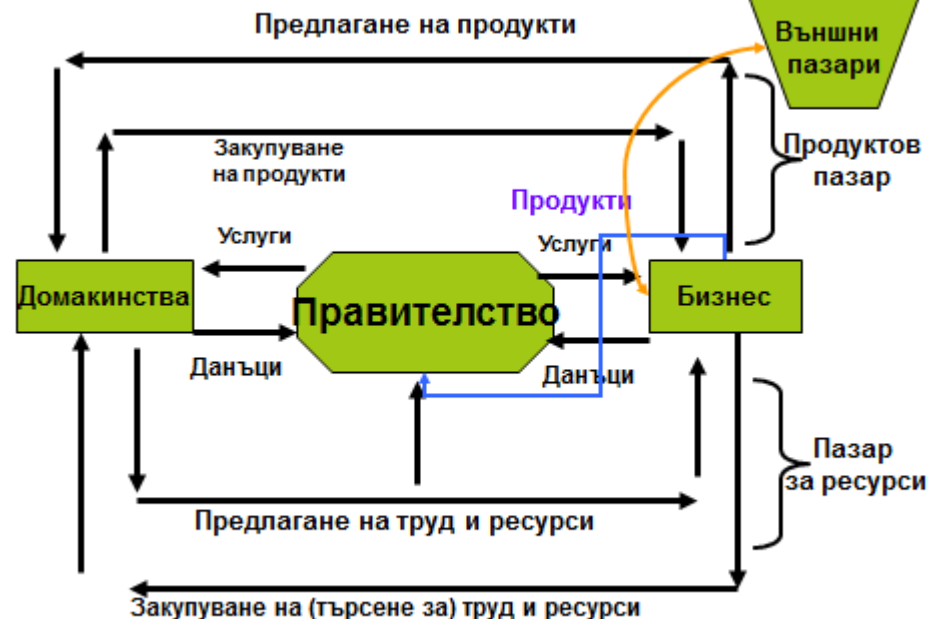
- 1. Съвкупно търсене (AD)- Aggregate Demand
- 2. Съвкупно предлагане (AS)-**Aggregate Supply**
- 3. Макроикономическо равновесие

Съвкупното търсене може да се анализира в затворена и отворена икономика

Затворена икономика

$$AD=C+I+G$$

Отворена икономика

$$AD=C+I+G\pm X$$

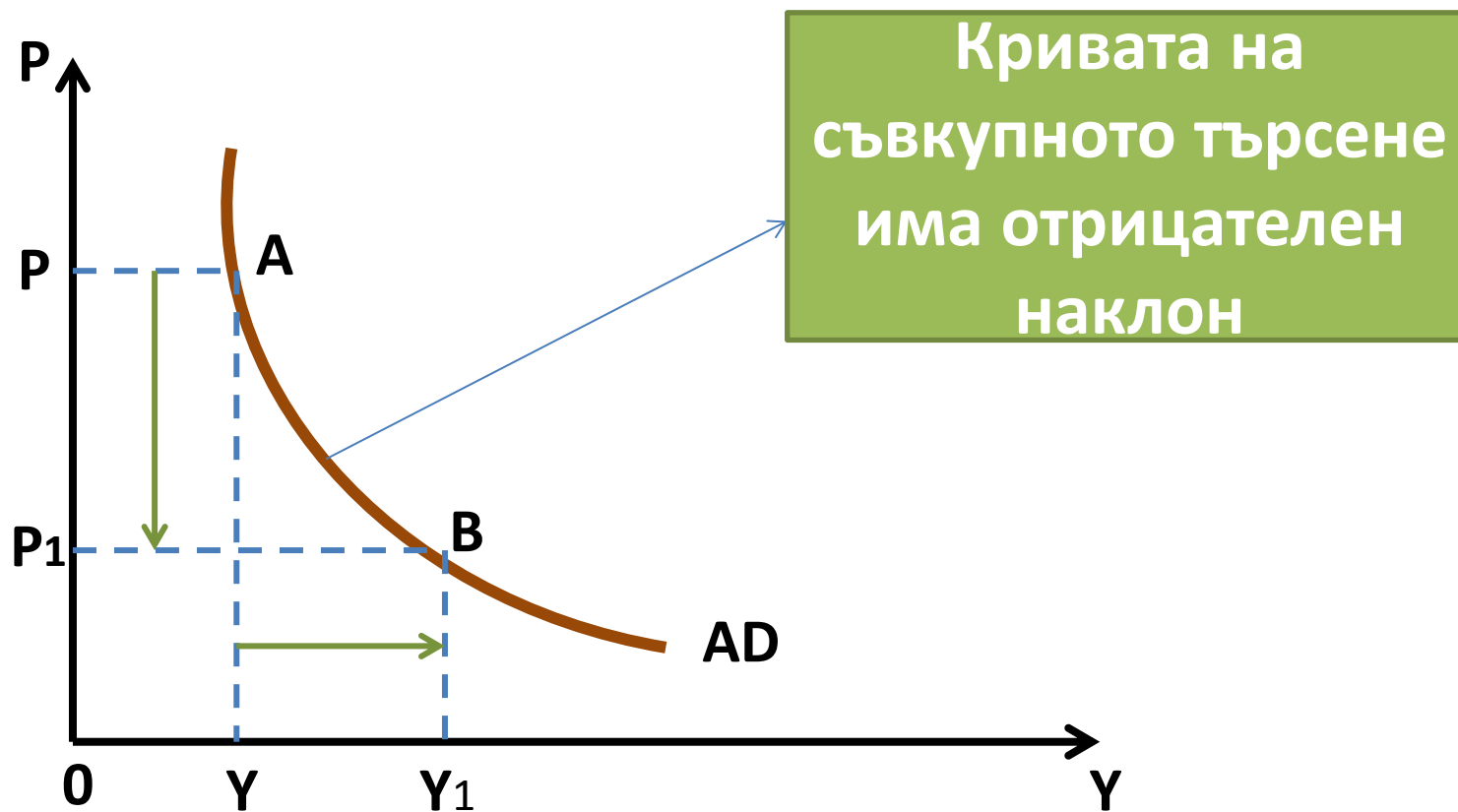
- **Съвкупно търсене-** (AD) желание и възможност на потребителите да търсят **различни количества стоки и услуги** от съвкупното производство при всяка възможна цена.
- **Съвкупно търсено количество-** желанията и възможностите на потребителите да търсят **определено количество** (обем) от създадения национален продукт при точно определена цена
- **Съвкупни разходи в макроикономиката**
- AD е в зависимост от съвкупните разходи
 $(AE) = C + I + G + X$

1.Съвкупно търсене (AD)- Aggregate Demand

- 1.Съвкупно търсене (AD)- aggregate demand
- Крива на съвкупното търсене
- **Ефектът на богатството (благосъстоянието)**
- **Ефектът на лихвения процент;**
- **Ефектът на валутния курс или международната търговия**
- Движение и изместване на кривата на съвкупното търсене

- Според Кейнсианската теория AD разходи изразени чрез **обема** на съвкупните разходи играе основна роля при установяването на макроикономическото равновесие, а тези разходи се установяват при **постоянно** равнище на цените

Крива на съвкупното търсене (Aggregate Demand Curve) (граф.1)

Различия между кривата DD в микроикономиката и кривата AD в макроикономиката

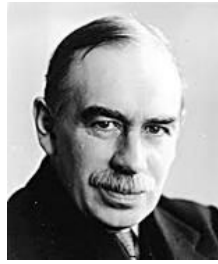
На граф. 1 е представена кривата на съвкупното търсене AD. Тя обхваща съвкупност от точки, които изразяват зависимостта между възможните равнища на цените (P), представени на ординатната ос, и съответните им съвкупни търсени количества (Y), разположени на абсцисната ос. Видимо тя прилича по своята форма на кривата на търсенето на отделната стока (намаляваща, с отрицателен наклон и движение от северозапад на югоизток), но в никакъв случай не трябва да се идентифицира изцяло с нея. Между тези две криви съществуват значителни различия, свързани главно с обяснението на техния отрицателен наклон. Така например, докато при кривата на търсенето на отделната стока този наклон се обяснява с ефекта на дохода и ефекта на заместване, то това е невъзможно да бъде използвано като аргумент при кривата на съвкупното търсене. Изобщо може да се каже, че основанията за обяснението на този отрицателен наклон на кривата AD в макроикономиката са много по-комплексни, отколкото тези, използвани при интерпретацията на кривата DD в микроикономиката.

Ефектът на богатството (благосъстоянието) ефект на Пигу

- в резултат на нарастване на ценовите равнища намаляват покупателните възможности на населението, респ. намалява неговото благосъстояние (или богатство) и обратно
- При намаляване на богатството на населението съвкупните разходи се ограничават, а съвкупното търсене се свива. Обратно, при увеличаване на богатството съвкупните разходи нарастват, а съвкупното търсене се увеличава.

Ефектът на лихвения процент (ефект на Кейнс)

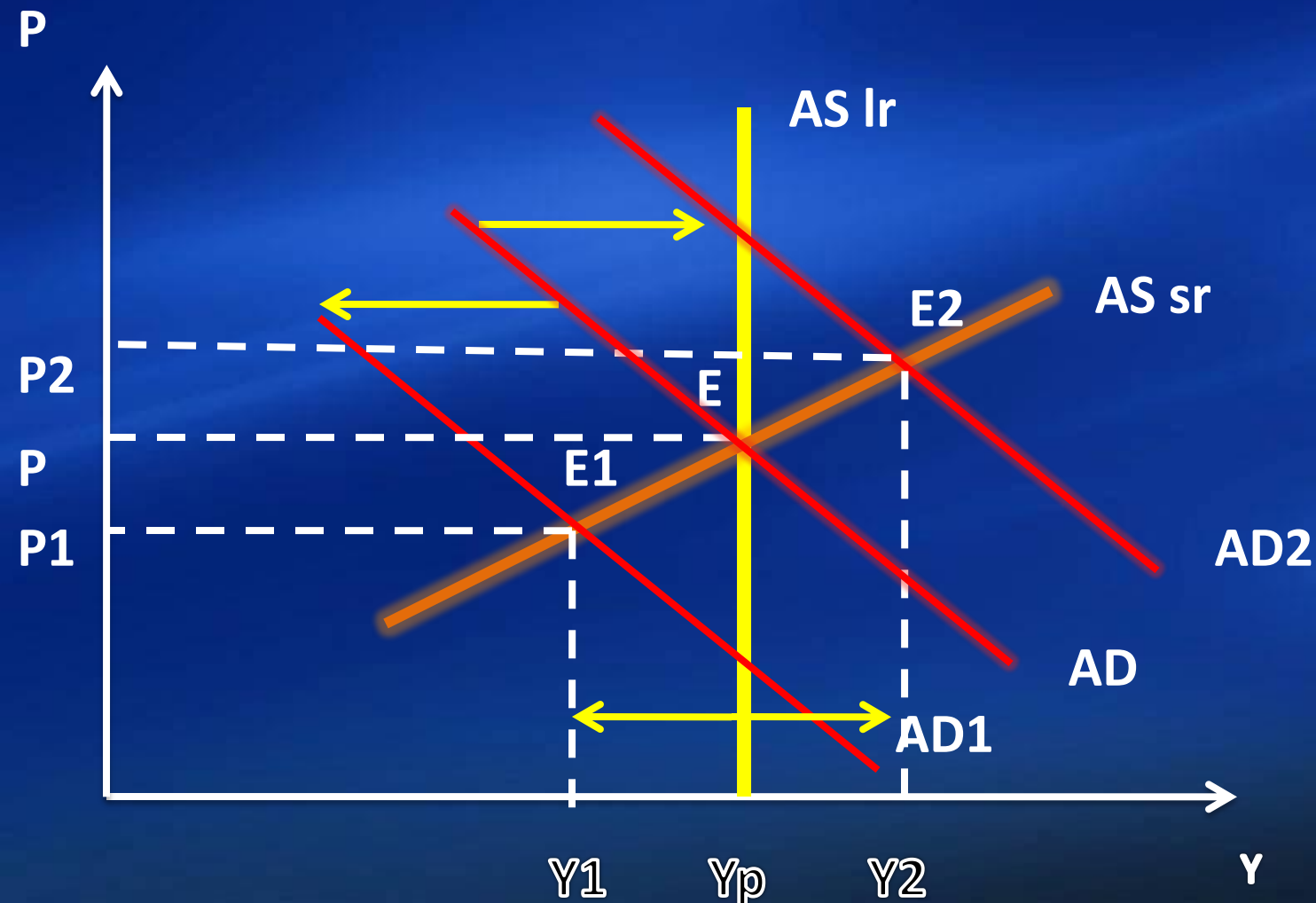

- лихвеният процент намалява, когато равнището на цените намалява и обратно - той се увеличава, когато равнището на цените нараства
- Намаляването, респ. увеличаването на лихвения процент, влияе по-нататък върху поведението на потребителите и инвеститорите по такъв начин, че те съответно се стремят да увеличат или намалят разходите за стоки и услуги. Когато лихвеният процент се намали домакинствата и бизнеса увеличават своите разходи за потребителски и инвестиционни стоки, което намира израз в нарастване на съвкупното търсене. При увеличаване на лихвения процент е налице обратната тенденция

Ефектът на валутния курс или на международната търговия (ефект на Мендел-Флеминг)

Изразява се в **обратната зависимост** между изменението на равнището на цените на националните стоки и изменението на нетния износ. Представено по-конкретно това означава, че ако равнището на цените в националното стопанство се увеличава чистият внос намалява и обратно. Вследствие намаляването на цените на националните стоки и услуги се намалява равнището на лихвения процент и на валутния курс, респ. чужденците започват да търсят повече поевтинелите национални стоки. Оттук и крайният извод, че в зависимост от тенденцията на промени в ценовото равнище на националните стоки съвкупното търсене също се променя. При равни други условия, когато цените на произведените в националното стопанство стоки и услуги се увеличават, съвкупното търсене намалява, а когато се намаляват — съвкупното търсене нараства.

Движение и изместване на AD

За **„движение“ по кривата** на съвкупното търсене може да се говори, когато се проследява ефекта от промяната на ценовите равнища (ценовата детерминанта). Така например, ако равнището на цените намалява мащабите на съвкупното търсене се увеличават и обратно, т.е. формира се **„движение“ по кривата на съвкупното търсене** под влияние на ценовата детерминанта при **„равни други условия“**.

В случай обаче, че е налице промяна в който и да е друг фактор или условие извън цената (в действие влизат т.нар. неценови детерминанти), който води до изменение в търсеното количество национален продукт (реален БВП), то вече е задължително да се направи нова таблица на съвкупното търсене. В този случай вече се говори за **„изместване“ на кривата на съвкупното търсене надолу и наляво или нагоре и надясно**.

Върху съвкупното търсене оказват влияние много фактори

- лихвеният процент,
- очакваната от домакинствата инфлация
- очакваният от фирмите размер на бъдещата им печалба,
- валутният курс на националната парична единица,
- количеството на парите в обръщение, националното богатство,
- правителствените покупки,
- данъците,
- социалните плащания,
- доходите на чужденците,
- броят на населението.

Увеличение и намаление на AD

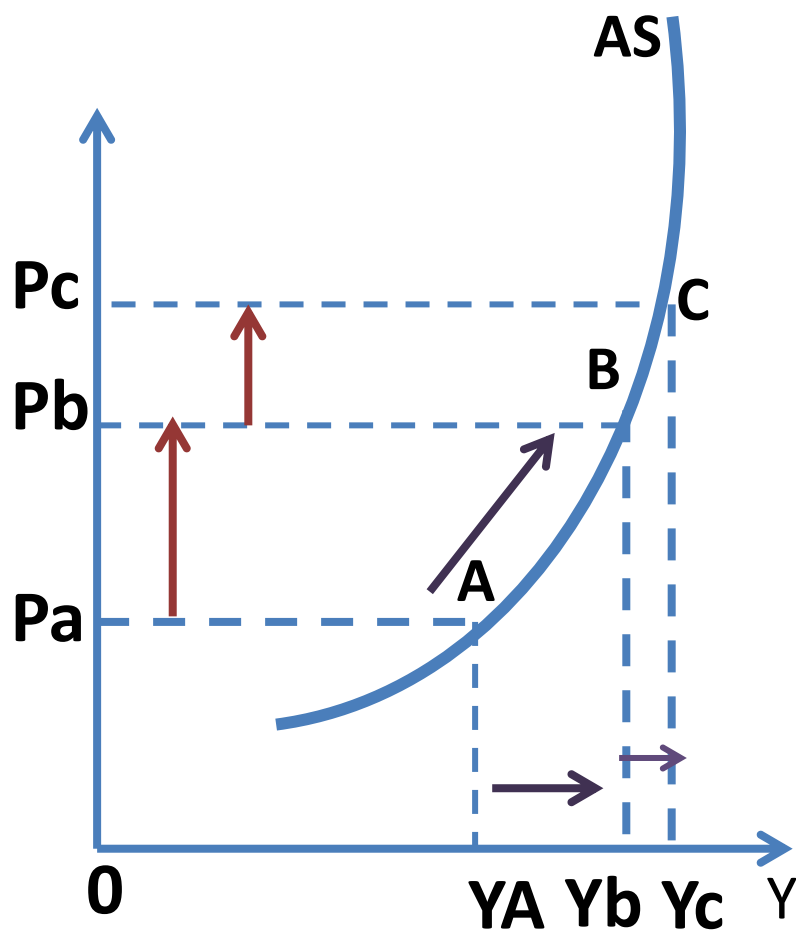
- **съвкупното търсене се увеличава** при условие, че е регистриран спад в равнището на лихвения процент, понижаване на валутния курс на националната валута, намаляване на данъчната тежест.
- Ако лихвеният процент нараства, валутният курс на националната парична единица се покачва и данъците се повишават, то тогава **съвкупното търсене намалява**.

- От друга страна, сред детерминантите на съвкупното търсене има такива, при които посоката на промяната съвпада. Така например, съвкупното търсене се увеличава при условие, че домакинствата очакват нарастване на инфлацията; очакванията за висок размер на бъдещите печалби от страна на бизнеса също нарастват; увеличават се количеството пари в обръщение, правителствените покупки, социалните плащания, броят на населението; нарастват националното богатство и доходите на чужденците.
- Аналогично на зависимостта увеличаване (нарастване) на даден фактор - увеличаване на съвкупното търсене, може да бъде представена и тази, при която намаляването на съвкупното търсене е резултат от намаляване равнището или параметрите на даден негов фактор. Така например, намаляване на съвкупното търсене е налице когато има очаквания за понижаване на инфлацията; намаляват очакваните печалби; съкращава се количеството на парите в обръщение; намаляват правителствените поръчки, социалните плащания и населението на страната; спадат националното богатство и доходите на чужденците.

2. Съвкупно предлагане (AS) (Aggregate Supply)

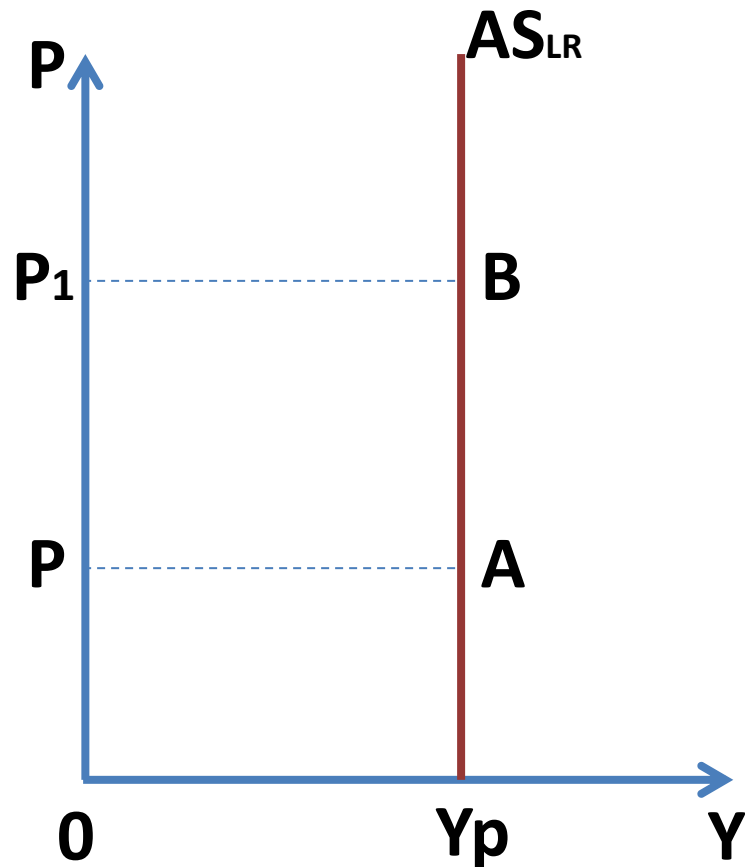
- Съвкупно предлагане (AS)
крива на съвкупното предлагане
- **Класическа и кейнсианска теория за поведението на съвкупното предлагане**
- **Комбиниран вариант на кривата на краткосрочното съвкупно предлагане**
- **Изместване на кривата на съвкупното предлагане**

Крива на съвкупното предлагане

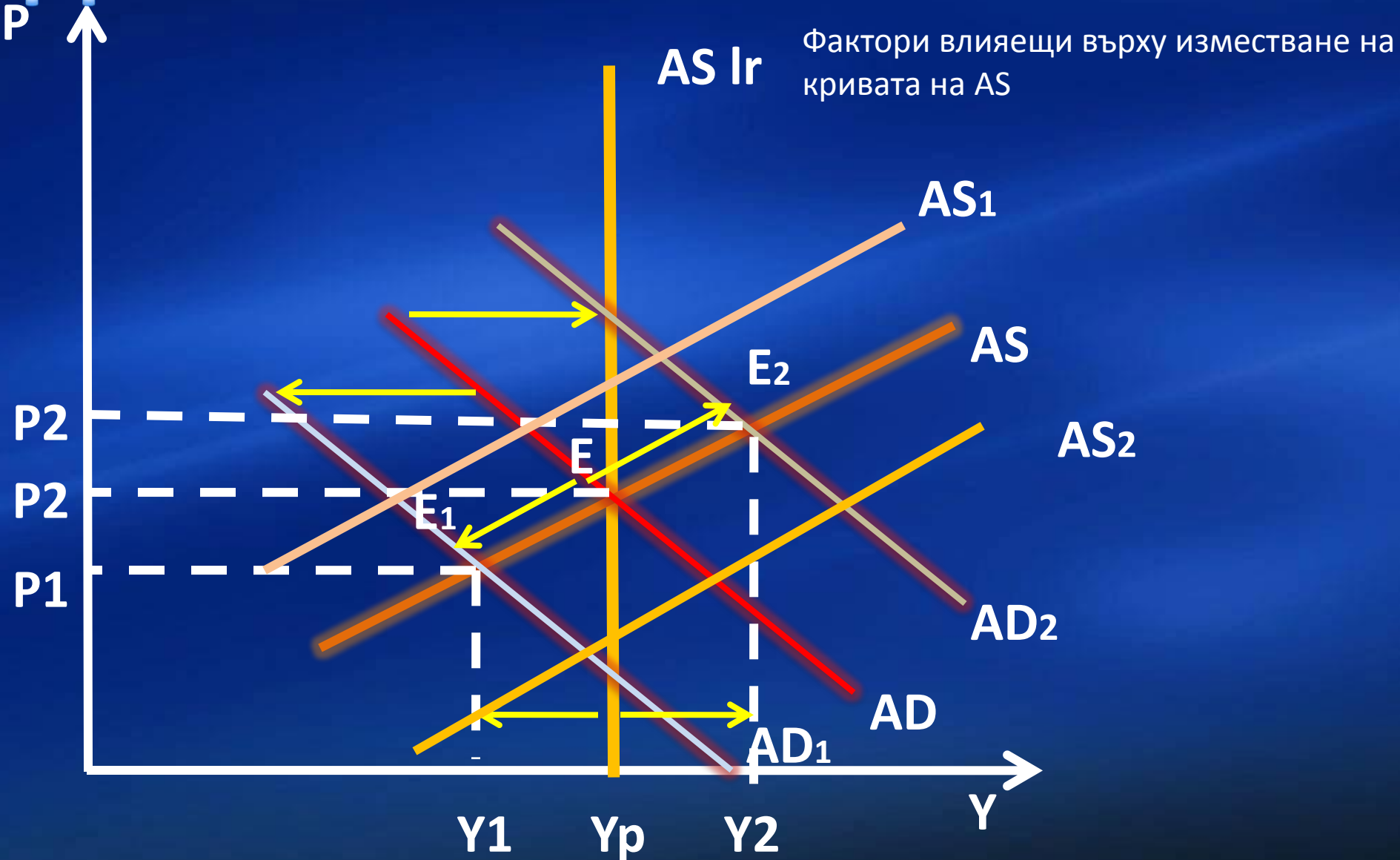

Кривата на съвкупното предлагане е с положителен наклон. Именно този наклон олицетворява зависимостта, която съществува между съвкупното предлагане, от една страна, и ресурсната ограниченост и измененията в равнището на цените, от друга. Казано по друг начин, ресурсната лимитираност обуславя нарастване на цените на ресурсите (най-вече на труда), оттам по веригата нараства равнището на цените на произведените стоки най-малко до там, докъдето то е достатъчно за покриване на средните разходи на производителите и им осигурява икономическа или нормална печалба. Ако всички тези условия са изпълнени то като краен резултат се получава увеличаване на производството и на съвкупното предлагане.

модела AD-AS класическата теория.

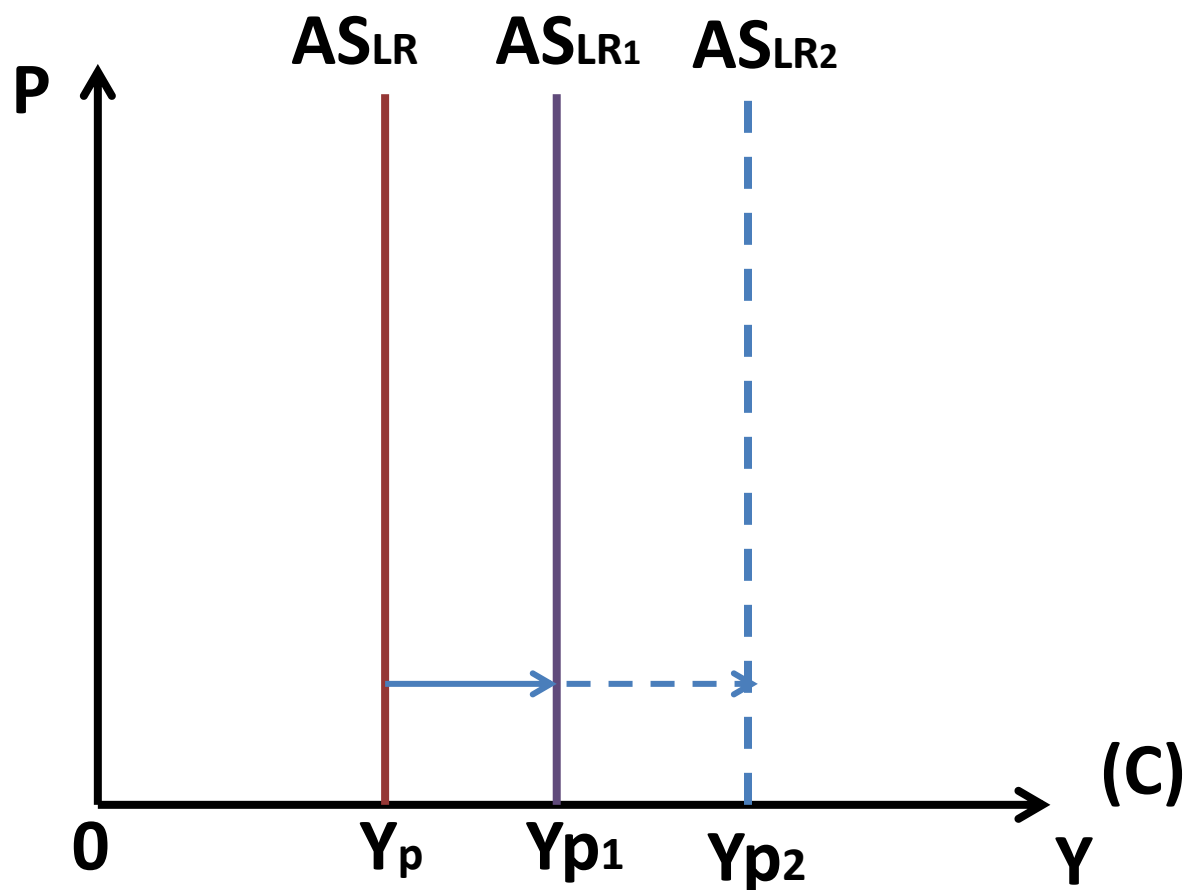
Движение и изместване в AS

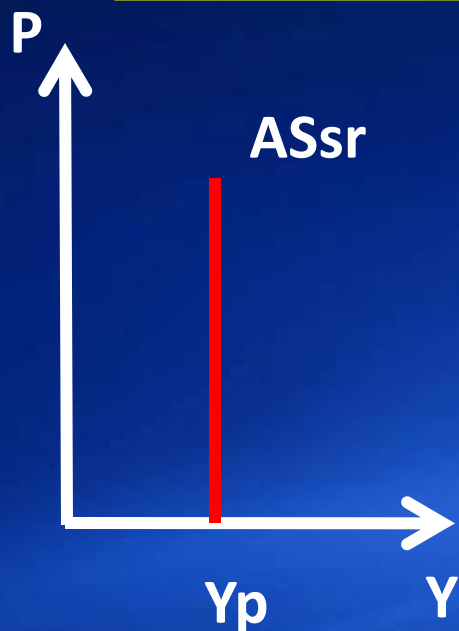
Фактори влияещи върху изместване на кривата на AS

- 1.Броят на фирмите и на заетите в тях работници
- 2.Количеството и качеството на производственото оборудване и измененията в използваните технологии;
- 3.Броят, качествата и мотивацията на работещите
- 4.Мащабите на привличания за производствени нужди капитал
- 5.Измененията в структурата на произвеждания БВП и др.

Изместване на дългосрочната крива на съвкупното предлагане

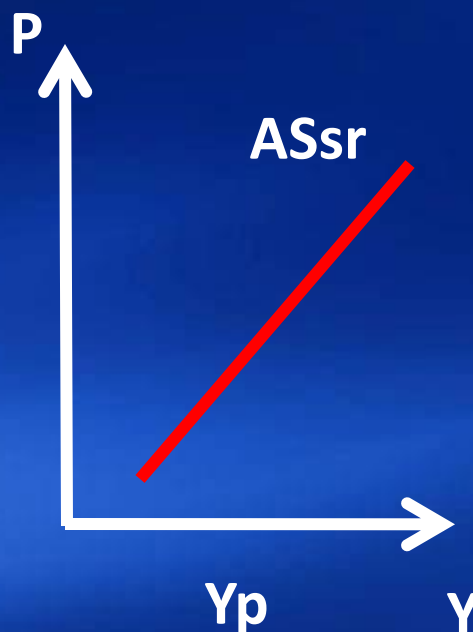

Класически подход

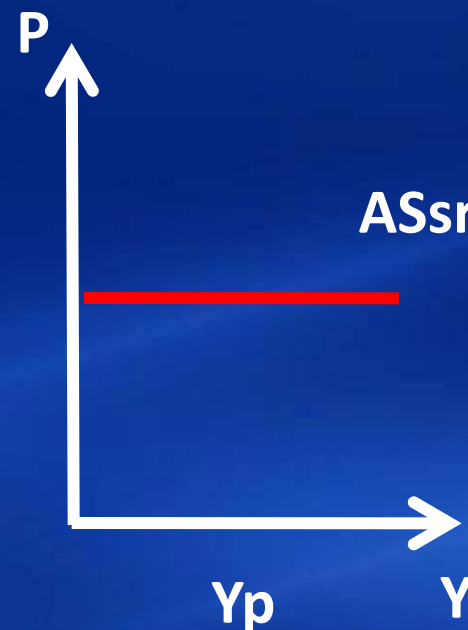

Пълна заетост и абсолютна гъвкавост на цените и заплатите

Кейнсиански подход

Кривата е нарастваща с положителен наклон, причина за това са фиксираните номинални P_3

Постоянно равнище на цените и заплатите

Комбиниран вариант на кривата на краткосрочното съвкупно предлагане

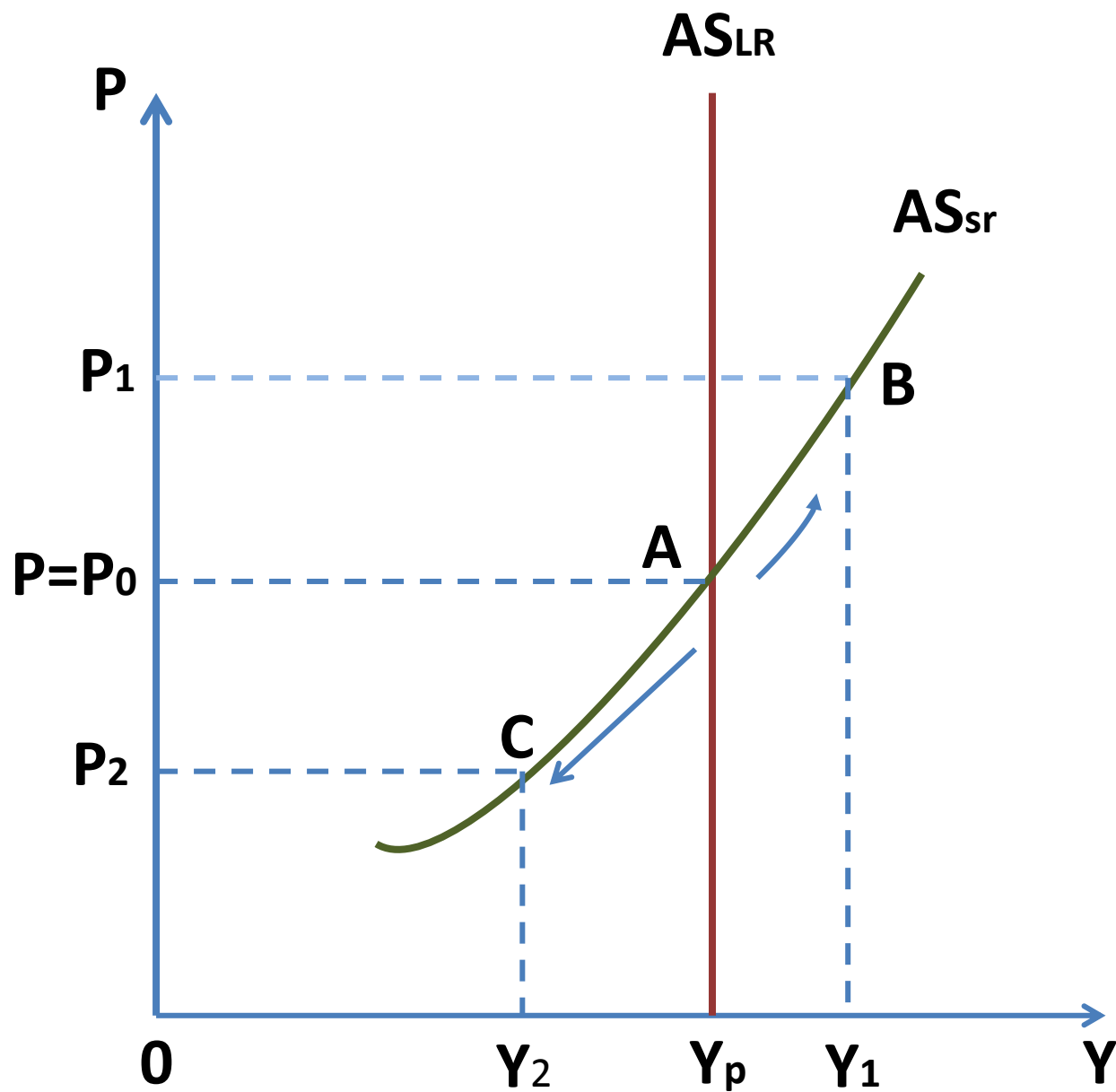

Кейнсиански – потенциален обем на производството се постига при еднакво ценово равнище

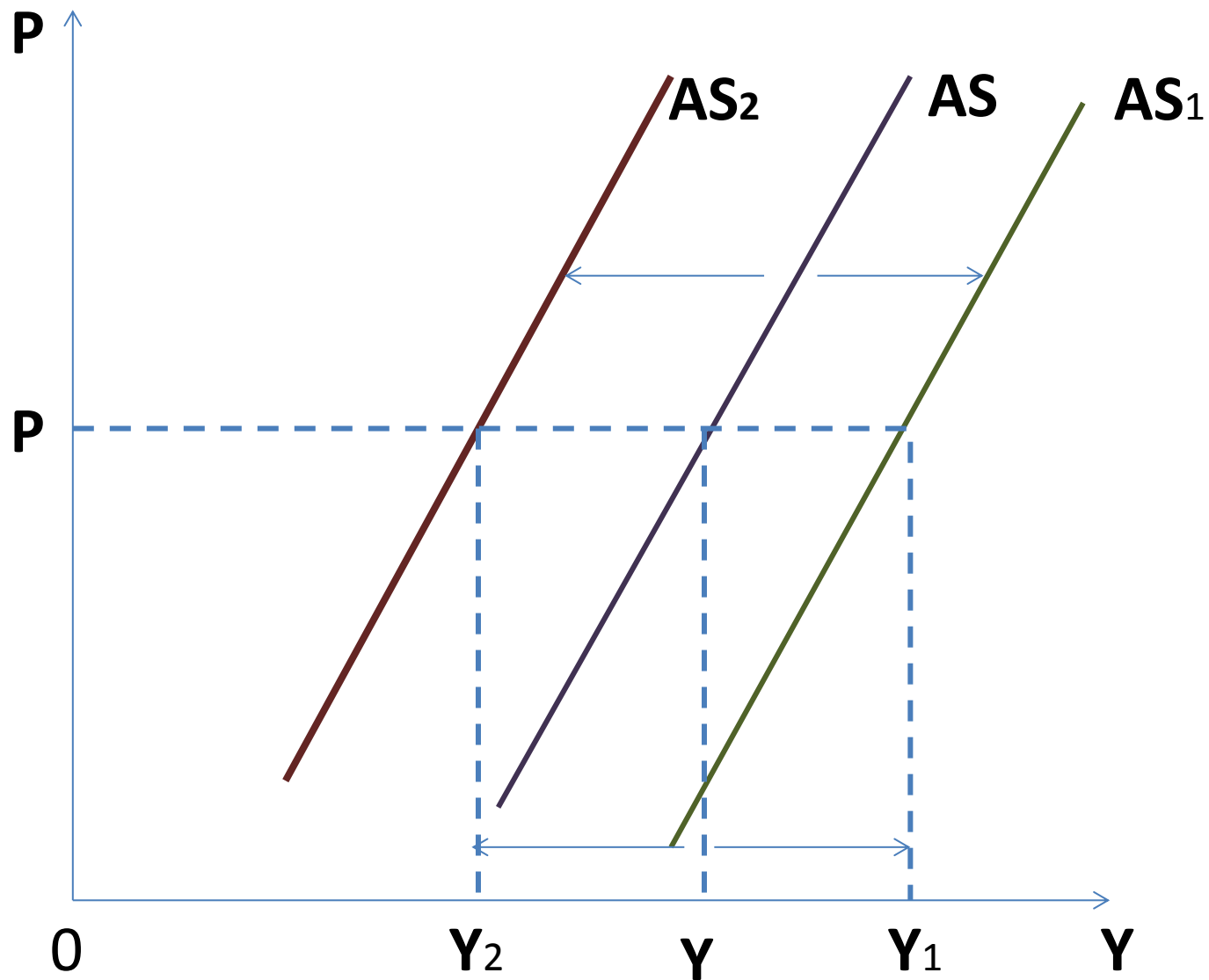
Междинен – права зависимост между ценовото равнище и AS

Класически – AS е при пълна заетост и се постига потенциален обем на производство

AS_{sr} и AS_{lr} според теорията на очакванията

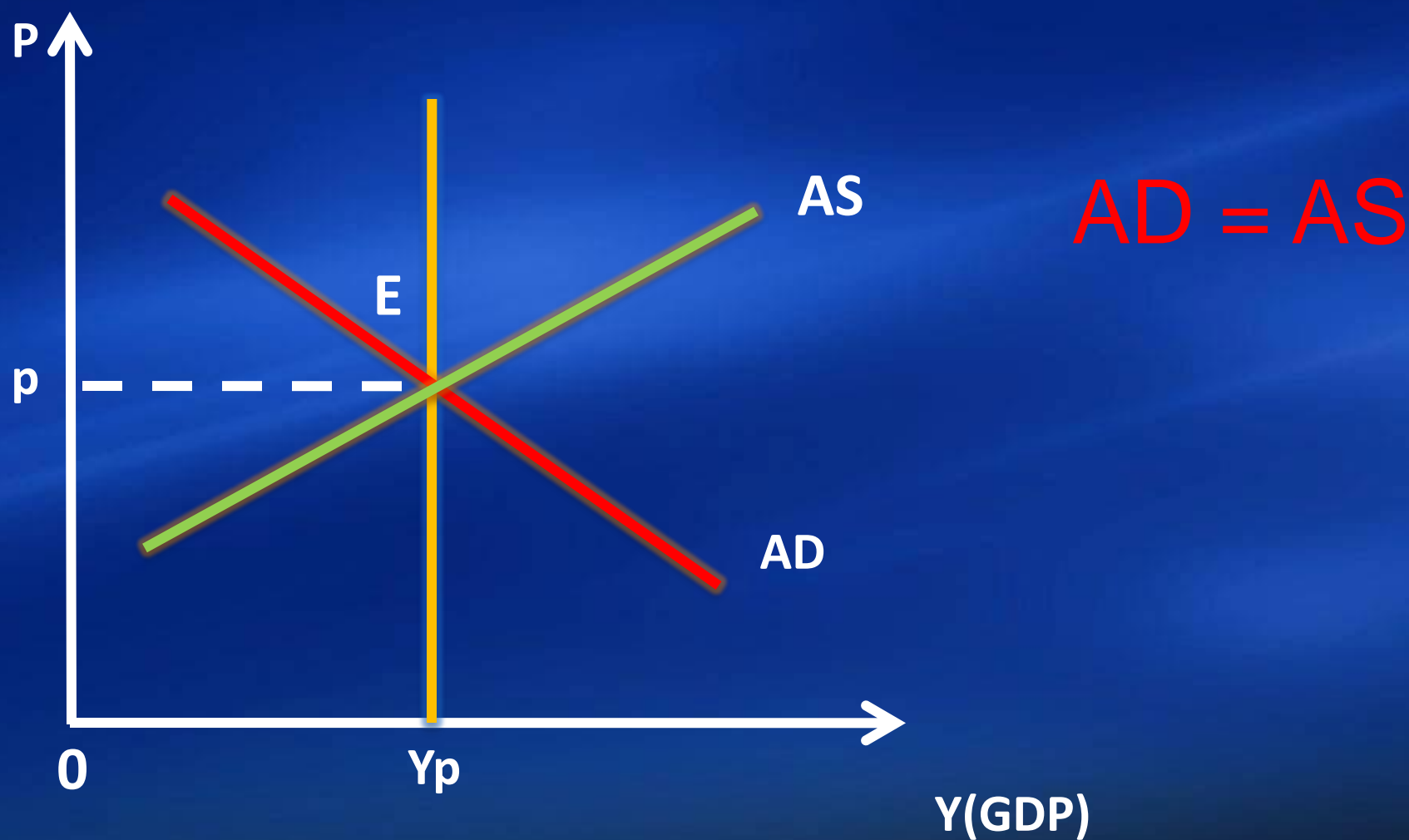
Изместване на кривата AS_{sr}

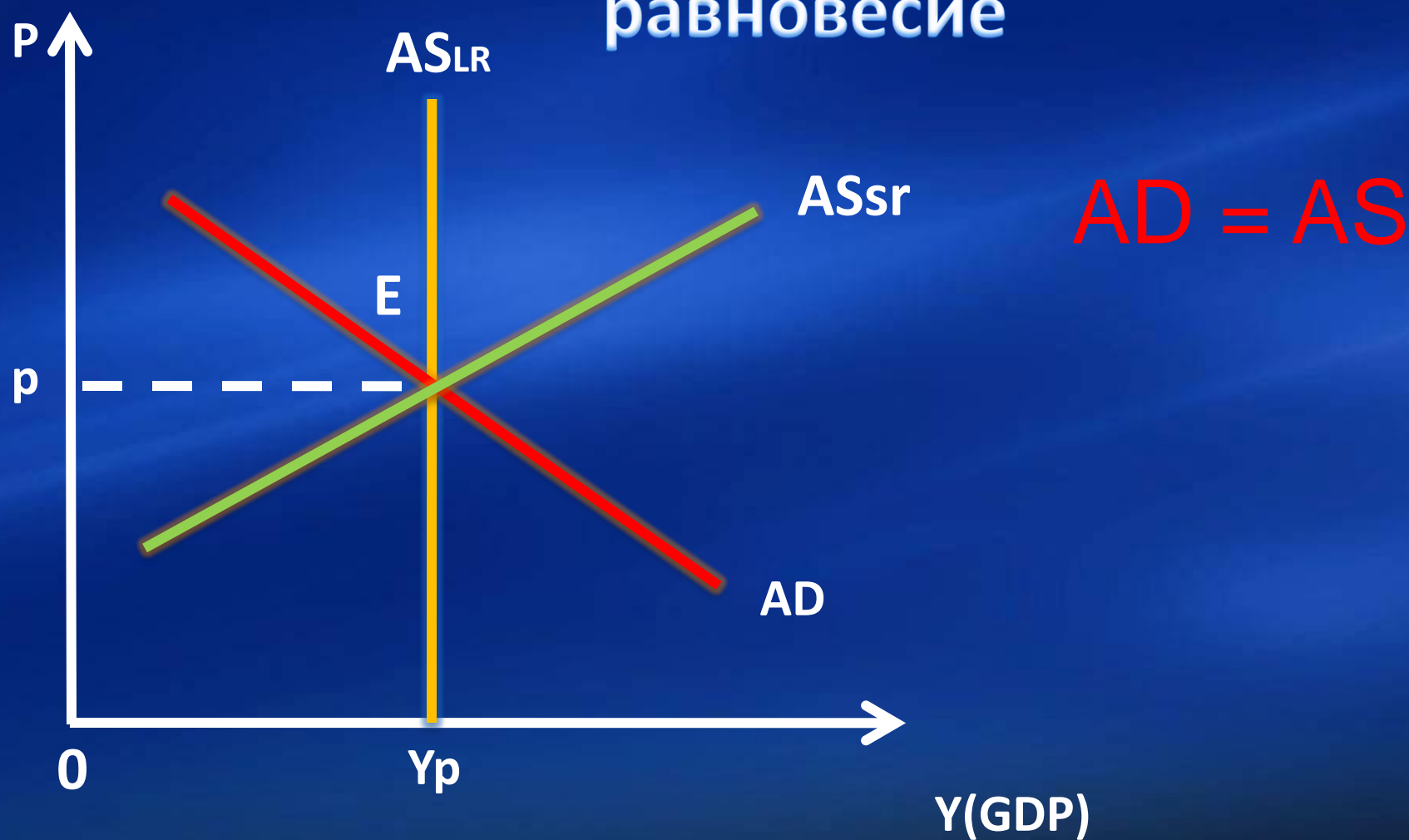
3. Макроикономическо равновесие

- Макроикономическо равновесие
- **Краткосрочно и дългосрочно макроикономическо равновесие**
- **Класически подход**
- **Кейнсиански подход**
- **Комбинирана крива на краткосрочното съвкупно предлагане**
- **Шокове на предлагането. Явлението стагфлация**

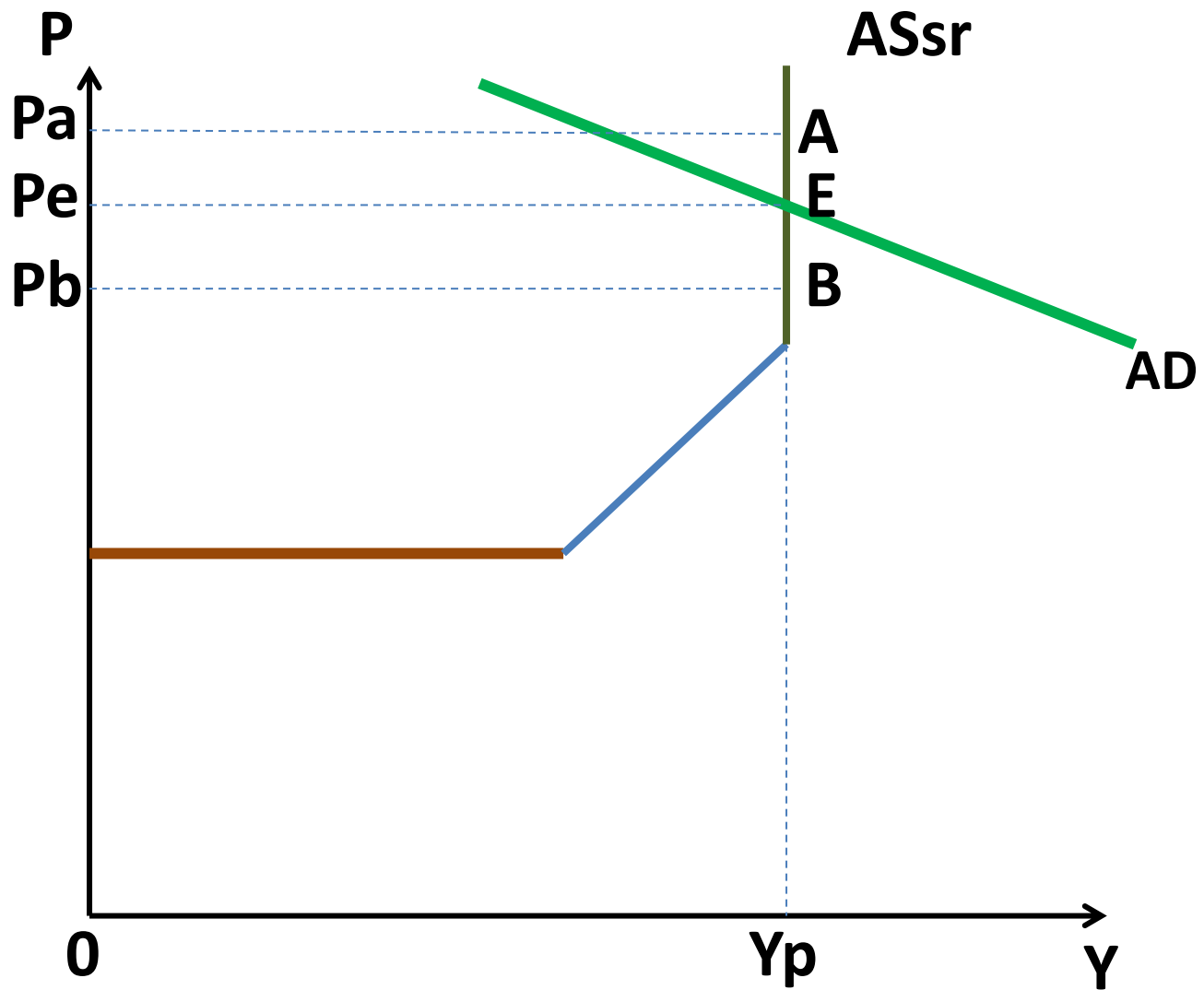
Модел на макроикономическо равновесие

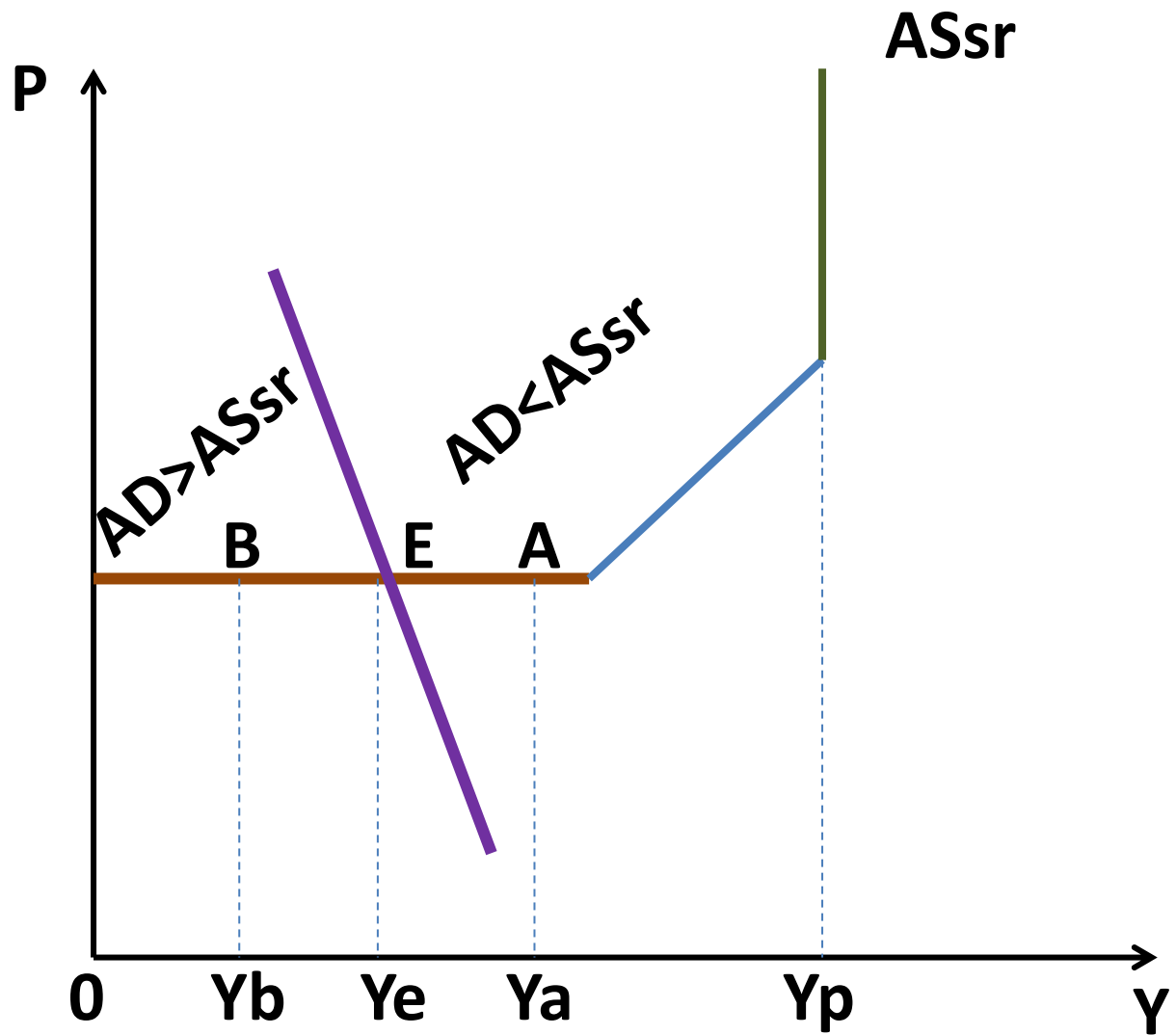
Модел на краткосрочно и дългосрочно макроикономическо равновесие

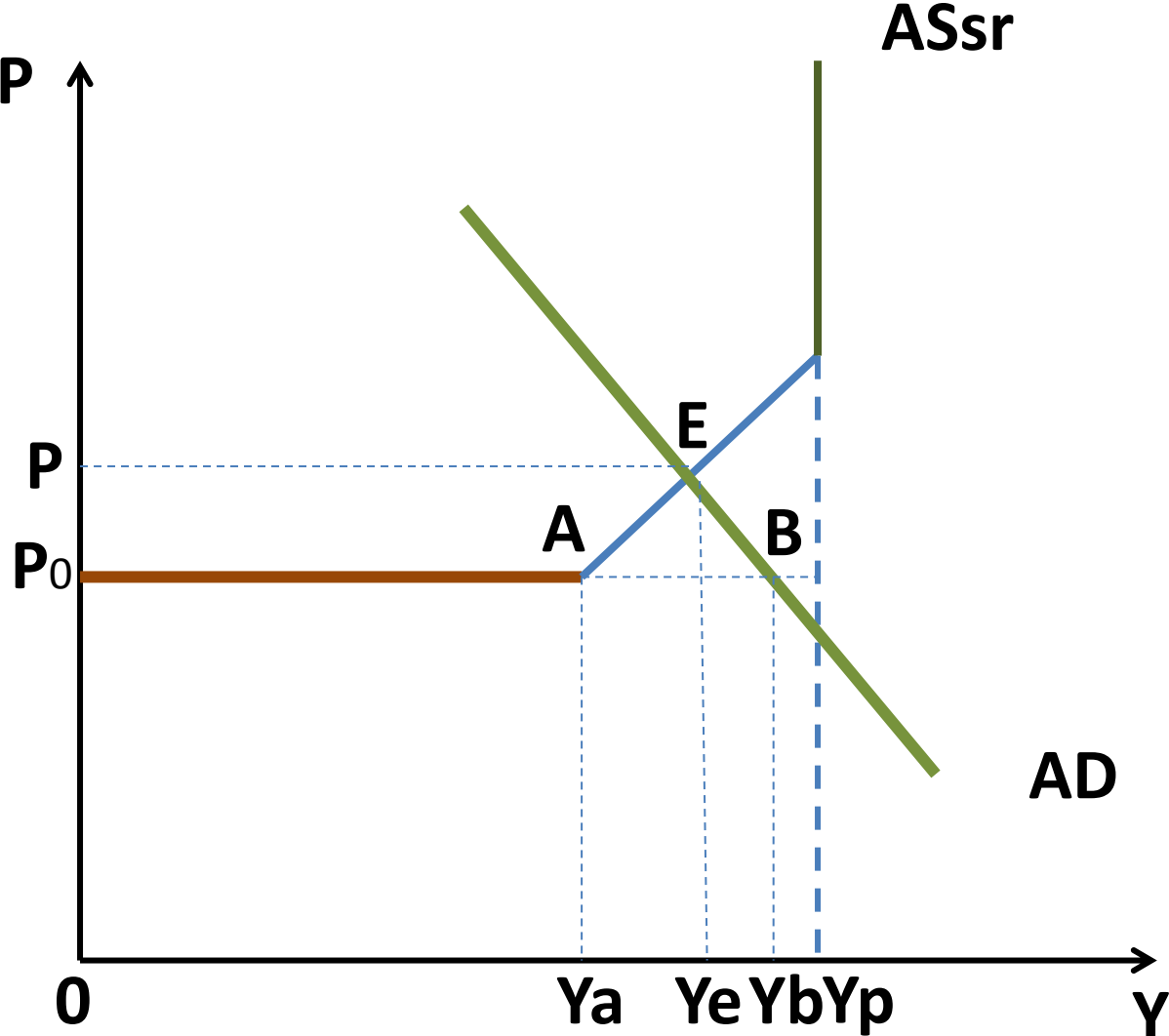
Краткосрочно равновесие (класически подход)

Краткосрочно равновесие (кейнсиански подход)

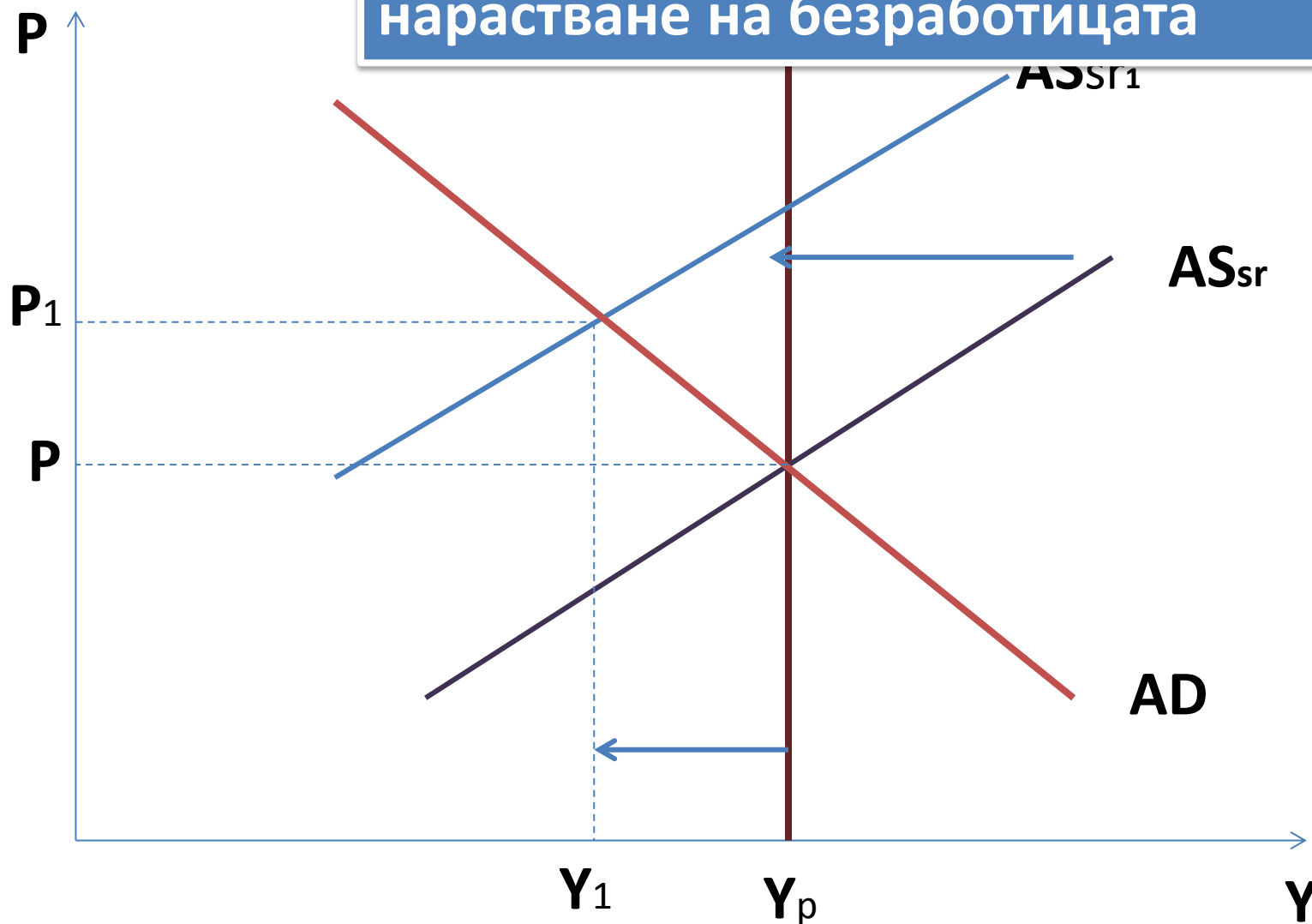

Краткосрочно равновесие (крива ASsr с положителен наклон)

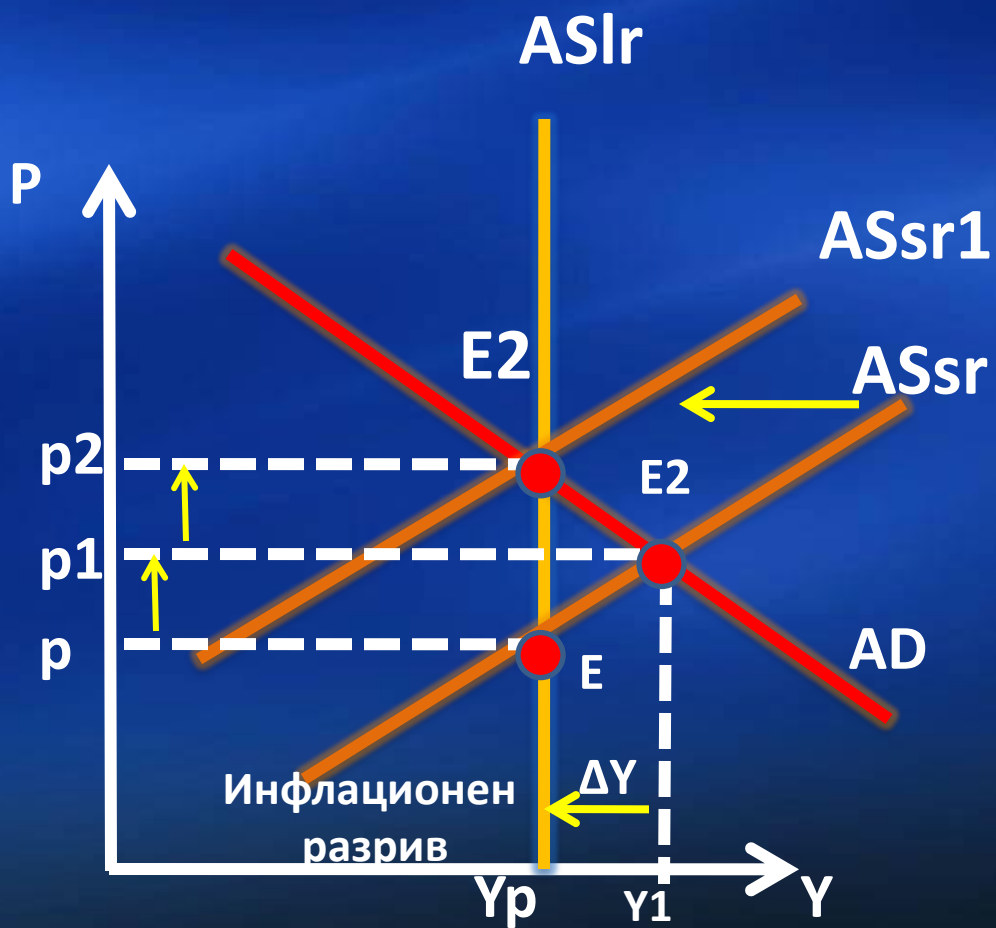
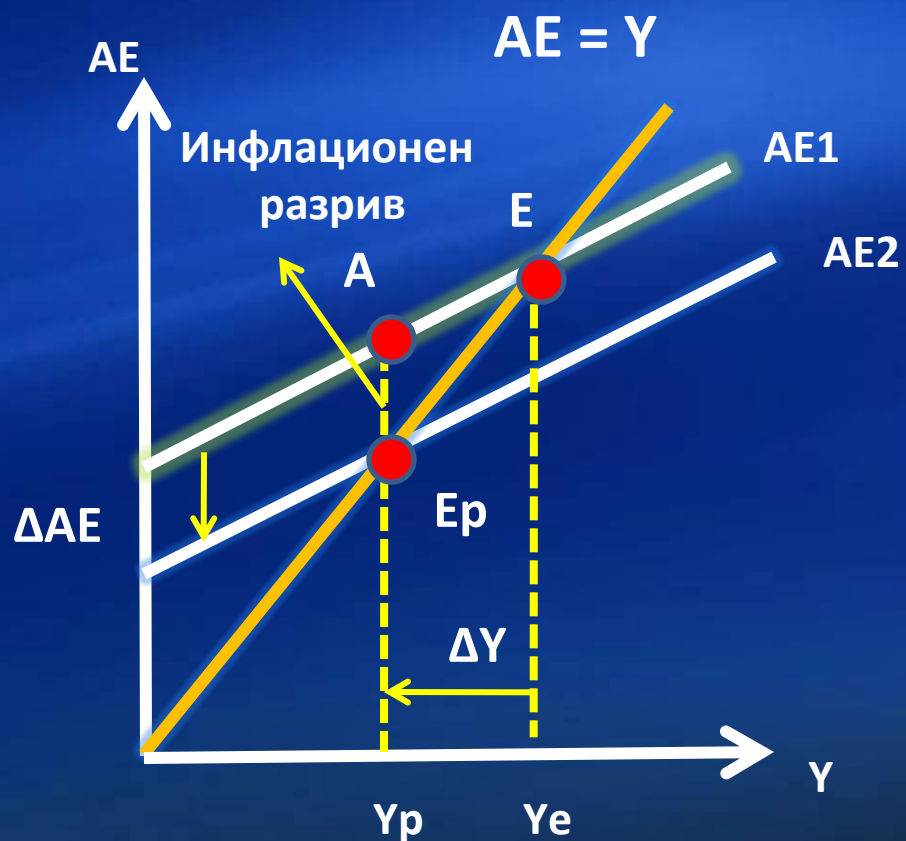

Стагфл

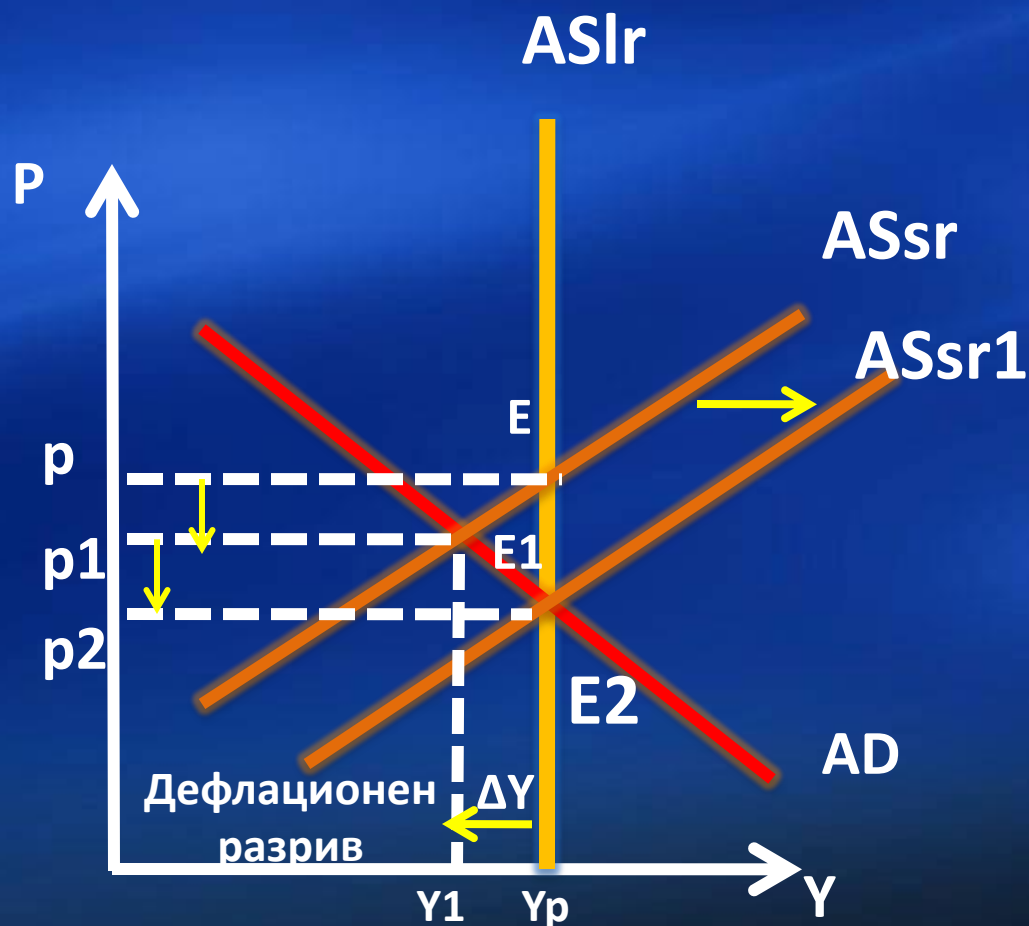
Стагфлацията е процес на едновременно стагнация (свиване на съвкупното производство) и нарастване на безработицата

ИНФЛАЦИОНЕН РАЗРИВ – (**Inflationary Gap**) възниква когато съвкупните разходи превишават потенциалните възможности на съвкупното производство

ДЕФЛАЦИОНЕН РАЗРИВ– (Deflationary Gap) действието на равнищ
цените е по-ниско от очакваното, вследствие на което
има свиване на съвкупното производство и предлагане,
което води до рецесионния (дефлационен) разрыв.

ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ

Модел на съвкупното търсене и съвкупното предлагане

Съвкупно търсене

Съвкупно търсено количество

Крива на съвкупното търсене

Детерминанти на съвкупното търсене

Движение по кривата на съвкупното търсене

Изместване на кривата на съвкупното търсене

Съвкупно предлагане

Съвкупно предлагано количество

Крива на съвкупното предлагане

Детерминанти на съвкупното предлагане

Дългосрочно съвкупно предлагане

Крива на дългосрочното съвкупно предлагане

Детерминанти на дългосрочното съвкупно предлагане
Изместване на дългосрочната крива на съвкупното предлагане
Краткосрочно съвкупно предлагане
Крива на краткосрочното съвкупно предлагане
Детерминанти на краткосрочното съвкупно предлагане
Изместване на краткосрочната крива на съвкупното предлагане
Макроикономическо равновесие
Краткосрочно макроикономическо равновесие при модела
на съвкупното
търсене и съвкупното предлагане
Шокове на предлагането
Шокове на търсенето
Стагфлация
Дългосрочно макроикономическо равновесие при модела на
съвкупното търсене
и съвкупното предлагане
Инфлационен разрив
Дефлационен разрив